

Primera part

Jesús li pregunta:

—Com et dius?

Ell li respon:

—Em dic «Legió», perquè som molts.

MARC 5:9

Diumenge, 13 de març

1

II

Va pensar en els gemecs infinits de la mort, en asteques arrencant cors que encara bategaven i en el càncer i en nens de tres anys enterrats vius, preguntant-se si Déu era distant i cruel; però després va recordar Beethoven i la gran diversitat de les coses i l'hurra per en Karamàzov!, i la bondat. Va mirar el sol que sortia per darrere del Capitoli, tenyint el riu Potomac amb llum taronja, i després l'horror, la salvatjada que tenia als peus. Entre l'home i el seu creador havia fallat alguna cosa. La prova era allà, en aquell moll, al costat d'una caseta de lloguer de barques.

—Tinent, crec que l'han trobat.

—Perdó?

—El martell. L'han trobat.

—El martell. Ah, sí, esclar.

Els pensaments d'en Kinderman van tornar al món. Va alçar la mirada i va veure la gent del laboratori pel moll. Portaven comptagotes, tubs d'assaig i fòrceps; s'asseguraven de no oblidar-se res amb càmeres, blocs de notes i guix. Parlaven amb murmuris, fragments de frases xiuxiuejades, i es movien sense fer soroll, figures grises en un somni.

Prop d'allà se sentien els motors de la draga blava de la policia, l'últim detall de l'horror d'aquell matí.

—Bé, em penso que gairebé hem enllestit, tinent.

—Sí? Ja estem?

En Kinderman va entretancar els ulls per culpa del fred. L'helicòpter de salvament s'allunyava, amb els llums vermells i verds fent pampallugues tènueament, bronzint a baixa altura per da-

munt de les aigües fosques de color marró fangós. L'inspector va seguir-lo amb la mirada mentre es feia cada cop més petit i desapareixia en l'alba com una esperança que s'esvaeix. Va escoltar, inclinant una mica el cap; després va tenir una esgarri-fança i va enfonsar les mans a les butxaques de l'abric. Els xiscles de la dona s'havien tornat més punyents; sentia com si unes urpes se li clavessin al cor i als boscos retorçats a banda i banda del riu gèlid.

—Déu meu! —va exclamar una veu ronca.

En Kinderman va mirar l'Stedman. El patòleg de la policia havia doblegat un genoll per inclinar-se sobre un llençol tacat i observar, amb el front arrugat de concentració, alguna cosa boteruda que hi havia a sota. L'Stedman no bellugava ni un múscul; només tenia vida el seu alè, una bafarada glaçada que de seguida es dissipava en l'aire afamat. Després es va redreçar bruscament i va mirar en Kinderman, estranyat.

—Aquests talls a la mà esquerra de la víctima...?

—Sí, què?

—Em penso que segueixen un patró.

—Tu creus?

—Sí, diria que sí. Un signe del zodíac. Gèminis, em penso.

En Kinderman va notar que el cor li feia un salt. Va respirar fondo i va mirar el riu. Un equip de rem de la Universitat de Georgetown lliscava en silenci i amb lleugeresa, amagant-se darrere de la proa voluminosa de la draga. Després va tornar a sortir i finalment va desaparèixer sota el pont de Key Bridge. Es va encendre un flaix. En Kinderman va abaixar la mirada cap al llençol que cobria el cos. No. *No podia ser* —va pensar—. *No podia ser*.

El patòleg va seguir-li la mirada i es va tancar el coll de l'abric amb la mà, vermella i inflada per l'aire glaçat. Es penedia de no haver-se posat la bufanda. Se n'havia descuidat. S'havia vestit amb massa presses.

—Quina manera tan estranya de morir —va dir en veu baixa—. Tan antinatural.

La respiració d'en Kinderman era emfisematosa; un vapor blanc li penjava dels llavis.

—Cap mort és natural —va murmurar.

Algú havia creat el món. Tenia sentit. Per què es voldria formar per si sol, un ull? Per veure-hi? I per què s'hi hauria de voler veure? Per sobreviure? I per què hauria de sobreviure? Per què? Per què? Aquella pregunta ingènua surava per la nebulosa, un pensament buscant el seu creador, que acorralava la raó en un laberint sense sortida i donava a en Kinderman la certesa que l'univers materialista era la superstició més ridícula de la seva època. Ell creia en els miracles, però no en impossibles: no creia en cap successió infinita d'atzars, ni que l'amor o la voluntat es poguessin reduir a connexions neuronals dins d'un cervell.

—Quant de temps fa que va morir el Gèminis? —va preguntar l'Stedman.

—Deu o dotze anys —va contestar en Kinderman—. Dotze.

—N'estem segurs, que va morir?

—És mort.

En certa manera —va pensar en Kinderman—. *Parcialment segurs.*

L'home no era una simple xarxa de nervis: tenia ànima. Com podria la matèria reflexionar sobre si mateixa? I com anava allò de Carl Jung, que havia vist un fantasma al seu llit i que confessar un pecat podia curar una malaltia física i que els àtoms del cos canviaven contínuament, però així i tot cada matí ell es despertava sent el mateix? Sense una vida al més enllà, quin valor tenia treballar? Quin sentit tenia l'evolució?

—És mort en certa manera —va murmurar en Kinderman.

—Com diu, tinent?

—No res.

Els electrons viatgen d'un punt a un altre sense travessar mai l'espai que els separa. Déu té els seus misteris. Jahvè: «Jo soc el qui soc». D'acord. Amén. Però tot era tan confús... quin embolic. El creador va fer que l'home fos capaç de distingir el bé del mal, i

d'indignar-se davant de les monstruositats i la maldat; però l'estructura mateixa de la creació és indignant, ja que és llei de vida alimentar-se en un univers farcit de punta a punta d'estrelles que esclaten i de mandíbules sanguinolentes. Evites que se't mengin, però encara pots morir en una esllavissada de fang o en un terratrèmol o al bressol, o la teva mare et podria donar raticida o Genguis Khan et podria fregir amb oli o et podrien escorxar o decapitar o sufocar per pur avorriment, perquè hi ha algú a qui li fa gràcia fer-ho. Quaranta-tres anys a la policia, ho havia vist. No ho havia vist tot, ja? Doncs ara això. Al principi va intentar pensar en altres coses, com solia fer: imaginar-se que l'univers i tot el que contenia no eren sinó idees en la ment del creador, o que el món real només existia dins del seu cap, de manera que, fora d'ell, res no sofria de debò. De vegades funcionava.

Aquest cop, no.

En Kinderman va examinar el bony de sota el llençol, pensant: *No, no és això; no és el mal que escollim o infligim. L'horror és el mal que forma part del teixit de la creació mateixa.* La cançó de les balenes és evocadora i meravellosa, sí, però el lleó esventra el nyu, i els minúsculs icneumònids s'alimenten dels cossos vius de les erugues sota de la bellesa dels lilàs i els prats d'herba; l'indicador de la mel gros refila alegrement, però pon els ous en nius d'altres ocells i quan el seu pollet surt de l'ou, mata ràpidament els seus germans adoptius amb un ganxo que té a prop de la punta del bec i que, un cop enllestida la matança, li cau de seguida. Quina mà o ull immortal...?.* En Kinderman va fer una ganyota en recordar una horrible ala psiquiàtrica infantil en un hospital. En una sala hi havia cinquanta llits amb gàbies, i a dins de cada gàbia un nen que xisclava. Entre ells, un nen de vuit anys a qui els ossos no li havien crescut des que era un nadó. Es podia justificar el dolor d'un nen com aquell amb la glòria i la bellesa de la creació? Ivan Karamàzov mereixia una resposta.

* Referència a un poema de William Blake. (*N. de la t.*)

—Hi ha elefants que moren d'infart, Stedman.

—Què?

—A la selva. Es moren d'estrès quan no troben menjar i aigua. Intenten ajudar-se entre ells. Si un mor massa lluny, la resta en porta els ossos al cementiri.

El patòleg va parpellejar i es va estrènyer les solapes de l'abric. Havia sentit a parlar d'aquestes sortides, aquests comentaris irrrellevants, i que darrerament tenien lloc amb freqüència, però era el primer cop que n'era testimoni en persona. Per la comissaria circulaven rumors que en Kinderman, que de totes maneres sempre havia estat força extravagant, s'estava tornant senil de debò, i ara l'Stedman el va examinar amb interès professional sense veure-li res d'inusual a la manera de vestir: l'abric de tweed massa gros, de color gris desgatat; els pantalons arrugats, balders i amb una gira als baixos; el barret de feltre tou amb la ploma d'algun ocellot clapejat. *És com una botiga de segona mà ambulante*, va pensar, detectant algunes taques d'ou aquí i allà. Però sabia que l'estil d'en Kinderman sempre havia estat així. En aquest sentit, no tenia res d'inusual. Ni en el seu estat físic, tampoc: els dits curts i gruixuts tenien les ungles ben cuidades, les galtes molsudes brillaven pel sabó, i els ulls marrons i humits, una mica caiguts a les comissures, semblaven mirar temps passats. Com sempre, la seva manera de fer i els moviments tan delicats feien pensar en un pare vienès del Vell Món per a qui no hi havia res més important al món que tenir cura de les seves flors.

—I a la Universitat de Princeton estan experimentant amb ximpanzés —va continuar en Kinderman—. L'animal estira una palanca i una màquina li dona un plàtan. Fins ara tot bé, oi? Però després els científics construeixen una gàbia i hi fiquen un altre ximpanzé a dins. Quan el primer passa per allà disposat a rebre el seu plàtan de cada dia, es troba que ara, quan estira la palanca, el plàtan surt com sempre, sí, però el seu congènere de la gàbia es posa a xisclar perquè ha rebut una descàrrega elèctrica. Després d'això, tant hi fa la gana que tingui: el primer ximpanzé no torna

a estirar la palanca si veu un congènere a la gàbia. Ho han provat amb cinquanta o cent ximpanzés, i sempre passa el mateix. Bé, potser n'hi ha algun de més cràpula, algun personatge tipus Dillinger que es creu més llest que la resta, algun sàdic capaç d'estirar la palanca; però el noranta per cent de les vegades, no ho fan.

—No ho sabia.

En Kinderman va continuar mirant el llençol. L'estudi de dos esquelets de neandertal descoberts a França havia revelat que havien sobreviscut dos anys després d'haver sofert lesions que els limitaven greument. Era clar que la tribu els havia mantingut amb vida. «I mireu els nens», va reflexionar. No hi havia res de més agut que el sentit de la justícia d'una criatura, la seva idea de què és just o no, de com han de ser les coses. D'on els venia? *Quan la meva Julie tenia tres anys, no podies donar-li galetes ni joguines, que de seguida les donava a altres nens*, va pensar. Més endavant va aprendre a quedar-s'ho tot per a ella. El que corromp no és el poder, sinó les empentes i la injustícia del món de l'experiència, i una bossa d'M&M'S amb unitats limitades. Quan venen al món, les criatures no porten altre equipatge que la seva innocència. La seva bondat és innata: no era res que haguessin après, ni era un egoisme interessat. *No hi ha ximpanzés que engalipin clients perquè els comprin tota la col·lecció de primavera de negligés. És ridícul. De veritat. Qui ha sentit mai res de semblant?* Doncs vet aquí la paradoxa. El mal físic i la bondat moral s'entrellacen com les cadenes d'una hèlice doble incrustada a l'ADN del cosmos. *Però com és possible?*, es preguntava l'inspector. *Hi ha una força amb mala fe a l'univers? Un Satanàs? No, això era bestiesa. Déu li clavaria una cleca que el deixaria tan estabornit que es passaria l'eternitat explicant al sol que en una ocasió havia conegut Arnold Schwarzenegger i li havia fet una encaixada.* Satanàs no resolia la paradoxa, continuava sent una ferida oberta dins la ment, una ferida que no es guaria mai.

En Kinderman va canviar lleugerament de posició. L'amor de Déu cremava amb una escalfor negra i intensa, però no feia llum. Que potser hi havia ombres en la seva naturalesa? Era magnífic i

sensible, però retorçat? Comptat i debatut, era possible que la resposta al misteri fos, simplement, que Déu és Leopold i Loeb?*

O potser era més beneït del que ningú havia pensat fins ara, un ésser de gran poder però limitat? L'inspector es va imaginar un Déu d'aquestes característiques suplicant davant d'un tribunal: «Soc culpable, però té explicació, senyoria». La teoria tenia el seu què. Era racional i evident, i, sens dubte, la més simple que encaixava amb tots els fets. Però en Kinderman la va descartar i va subordinar la lògica a la seva intuïció, com havia fet en tants dels homicidis que havia investigat: «No he vingut a aquest món a predicar Guillem d'Occam porta a porta», havia afirmat sovint a col·legues desconcertats, i en una ocasió fins i tot a un ordinador. «El meu pressentiment és la meva opinió», deia sempre. I ara tenia la mateixa sensació davant de la qüestió del mal. Alguna cosa li murmurava a l'ànima que la veritat era confusa i estava relacionada d'alguna manera amb el pecat original, però només per analogia i vagament.

Alguna cosa havia canviat. L'inspector va alçar la mirada. Els motors de la draga s'havien aturat, i els xiscles de la dona també. En el silenci se sentia el clapoteig del riu contra el moll. Es va girar i es va trobar la mirada pacient de l'Stedman.

—Primer punt: no podem continuar veient-nos així. Segon punt: has intentat alguna vegada tocar una paella roent amb un dit i no enretirar-lo?

—No —va dir l'Stedman.

—Jo sí. És impossible. Fa massa mal. Llegeixes al diari que hi ha hagut morts en l'incendi d'un hotel. «Trenta-dos morts a l'incendi del Mayflower», hi diu. Però no saps mai què vol dir, ben bé. No t'ho pots imaginar. Toca una paella amb un dit i ho sabràs.

L'Stedman va fer que sí amb el cap sense dir res. En Kinderman va entretancar els ulls i va observar el patòleg amb mal humor.

* Referència a Nathan Freudenthal Leopold, Jr. i Richard Albert Loeb, estudiants de Chicago que l'any 1924 van assassinar un company per cometre el crim perfecte i demostrar la seva intel·ligència superior. (*N. de la t.*)

Mi-te'l; em pren per boig —va pensar—. És impossible parlar amb ell d'aquesta mena de coses.

—Alguna cosa més, tinent?

Sí. Xadrac, Meixac i Abed-Negó. «El rei, encès de ràbia, va manar que possessin al foc graelles i calderes. Tan bon punt van ser roents, ordenà que tallessin la llengua del qui havia parlat en nom dels altres, li arrenquessin la pell del cap i li tallessin mans i peus. El rei manà que el possessin al foc i que el rostissin de viu en viu».

—No, res més.

—Ens podem endur el cos?

—Encara no.

El dolor té la seva utilitat, anava rumiant en Kinderman, i el cervell el podia interrompre en qualsevol moment. Però com? El Gran Esperit del Cel no ens ho ha dit. Algun error clerical havia impedit que es difonguessin les claus descodificadores del dolor. *Rodaràn caps*, va pensar en Kinderman, entristit.

—Ves-te'n, Stedman. Fot el camp. Pren-te un cafè.

En Kinderman el va seguir amb la mirada mentre es dirigia a la casa de lloguer de barques, on se li van unir els membres del laboratori criminal, el Dibuxant, el de Proves, el Mesurador i el Mestre de la llibreteta. Se'ls veia tranquils. Un d'ells va fer una rialleta. En Kinderman es va preguntar de què devien parlar, i va pensar en Macbeth i en com la consciència moral s'entumia a poc a poc.

El Mestre de la llibreteta va allargar unes notes a l'Stedman. El patòleg va assentir i la resta se'n van anar. La grava cruixia al seu pas mentre deixaven enrere ràpidament una ambulància i els paramèdics que s'esperaven; d'aquí no res farien bromes i es queixarien de les seves dones pels deserts carrers de llambordes de Georgetown. Caminaven de pressa, segurament amb intenció d'anar a esmorzar, potser en aquell lloc tan acollidor, el White Tower d'M Street. En Kinderman es va mirar el rellotge i va assentir. Sí. El White Tower. Estava obert tota la nit. *Tres ous ferrats, Louis, sisplau. Amb molt de beicon, d'acord? I passa'm el panet per la planxa.* La calor podia ser útil.